

SVETOVALNI NAPOTEK 2440-2: POROČANJE OBČUTLJIVIH INFORMACIJ ZNOTRAJ IN ZUNAJ LINIJSKEGA POSLOVODENJA

Temeljni standard v tej zvezi

2440 - Razširjanje izsledkov

Notranjerevizijski predstojnik mora predložiti izsledke ustreznim strankam.

1. Notranji revizorji pridejo pogosto do ključnih občutljivih informacij, ki so bistvene za organizacijo in imajo pomembne morebitne posledice. Te informacije so lahko povezane z izpostavljenostjo nevarnostim, grožnjami, negotovostmi, prevarami, razsipnostjo in slabim gospodarjenjem, nezakonitim delovanjem, zlorabo pooblastil, slabim ravnanjem, ki škoduje javnemu zdravju ali varnosti, ter z drugimi kršitvami. Take zadeve lahko tudi slabo vplivajo na ugled organizacije, predstavo o njej, njeno konkurenčnost, uspeh, sposobnost za razvoj, tržne vrednosti, naložbe in neopredmetena dolgoročna sredstva ter čisti dobiček.
2. Ko notranji revizor presodi, da so nove informacije trdne in verodostojne, jih praviloma pravočasno sporoči višjemu poslovodstvu in svetu v skladu s standardom 2060 in svetovalnim napotkom 2060-1. Takšno poročanje ponavadi sledi normalni verigi odločanja za notranjega revizorja.
3. Če notranjerevizijski predstojnik po teh razpravah ugotovi, da višje poslovodstvo izpostavlja organizacijo nesprejemljivemu tveganju in ne ukrepa ustrezno, mora predstaviti te informacije in razlike v mnenjih svetu skladno s standardom 2600.
4. Zaradi zakonov, drugih predpisov ali običajnih postopkov lahko nekatere vrste občutljivih dogodkov pospešijo značilni scenarij poročanja po linijskem poslovodu.
Na primer, pri dokazih o prevarantskem računovodskem poročanju organizacije, s katere vrednostnicami se javno trguje, lahko predpisi v posamezni državi zahtevajo, da se svet takoj obvesti o okoliščinah, ki so povezane z zavajajočimi računovodskimi poročili, čeprav se višje poslovodstvo in notranjerevizijski predstojnik strinjata o potrebnih ukrepih. Zakoni in drugi predpisi v nekaterih pravnih ureditvah podrobno določajo, da mora biti svet obveščen o razkritjih kršitev zakonov o kriminalu, vrednostnicah, prehrani, mamilih ali onesnaževanju okolja in tudi o drugih nezakonitih dejanjih, kot so podkupovanje ali neupravičeno plačevanje državnim uradnikom, dobaviteljem ali kupcem.
5. V nekaterih primerih se lahko notranji revizor sprašuje, ali sporočiti informacije osebam zunaj linijskega poslovodu ali celo zunaj organizacije. Tako poročanje je na splošno označeno kot »ovajanje«. Razkritje škodljivih informacij za nekoga v organizaciji, toda za notranjega revizorja zunaj linijskega poslovodu, je obravnavano kot notranje ovajanje, medtem ko je razkrivanje takih informacij državnim agencijam ali drugim organom zunaj organizacije obravnavano kot zunanje ovajanje.
6. Številni ovaduhi razkrijejo občutljive informacije notranje celo zunaj linijskega poslovodu, če zaupajo usmeritvam in odzivom organizacije za preiskovanje nezakonitega ali drugače nedopustnega delovanja in sprejmejo ustrezne ukrepe. Vendar se nekatere osebe, ki pridobijo občutljive informacije, odločijo, da jih bodo uporabile zunaj organizacije, če se bojijo maščevanja zaposlovalca ali sozaposlencev, če dvomijo, da bo zadeva pravilno raziskana, če menijo, da bo prikrita, ali če imajo dokaze o nezakonitem ali nedopustnem delovanju, ki ogroža zdravje, varnost ali blaginjo ljudi v organizaciji ali skupnosti.
7. Če je notranje ovajanje sprejeto kot mnenje, mora notranji revizor ovrednotiti druge načine poročanja o tveganjih oseb ali skupin zunaj linijskega poslovodu. Zaradi tveganj in razvejenosti, ki so povezani s takšnimi načini, mora notranji revizor oprezno nadaljevati ovrednotenje dokazov in utemeljitve svojih sklepov ter tudi preizkušanje prednosti in pomanjkljivosti vsakega morebitnega ukrepa. Sprejem takega ukrepa je lahko ustrezen, če se kaže v odgovornem ravnanju oseb v višjem poslovodstvu ali svetu.

8. V številnih pravnih ureditvah zakoni ali drugi predpisi zahtevajo, da javni uslužbenci poznajo nezakonita ali neetična dejanja in o njih obveščajo v državi odgovornega za njihov pregon, druge javne uslužbence ali varuha človekovih pravic. Nekateri zakoni, ki se nanašajo na ukrepe v zvezi z ovadbami, varujejo državljane, če gre za razkritje posebnih vrst nedopustnega delovanja. Delovanje, navedeno v takih zakonih in drugih predpisih, vključuje:
- kazniva dejanja in druge napake pri ravnanju s pravnimi obveznostmi,
 - dejanja, ki so obravnavana kot nepravilne sodbe,
 - dejanja, ki škodijo zdravju, varnosti ali blaginji ljudi,
 - dejanja, ki škodujejo naravnemu okolju,
 - delovanje, ki prikriva ali skriva katerokoli od prejšnjih dejanj.

Nekatere pravne ureditve ne dajejo nobenih napotkov ali varstva oz. dajejo varstvo samo javnim (tj. državnim) uslužbencem.

9. Notranji revizor se mora zavedati zakonov in drugih predpisov v različnih pravnih ureditvah, v katerih deluje organizacija. Pravni svetovalec, ki je seznanjen s pravnimi vidiki ovadb, lahko pomaga notranjemu revizorju, ki se srečuje s takimi zadevami. Notranji revizor naj vedno pridobi pravni nasvet, če je negotov o pravnih zahtevah ali posledicah vpletenosti v notranje ali zunanje ovajanje.
10. Številna združenja v državi zahtevajo, da njihovi člani odgovarjajo za razkritje nezakonitega ali neetičnega delovanja. Prepoznavni znak stroke je njen sprejem obsežnejših nalog za javnost in varovanje splošne blaginje. Poleg preizkušanja pravnih zahtev morajo člani Inštituta notranjih revizorjev in vsi pooblaščen notranji revizorji upoštevati zahteve, ki so predstavljene v Kodeksu etike tega inštituta.
11. Poklicna dolžnost in etična odgovornost notranjega revizorja je, da skrbno ovrednoti vse dokaze in upravičenost svojih sklepov in odločitev, ali so potrebni nadaljnji ukrepi za varovanje interesov organizacije in nosilcev interesov, zunanje skupnosti ali institucij družbe. Prav tako mora notranji revizor upoštevati dolžnost varovanja zaupnosti, ki jo zahteva Kodeks etike Inštituta za spoštovanje vrednosti in nosilcev informacij ter preprečitev njihovega razkrivanja brez ustreznega pooblastila, razen če za to obstaja pravna ali strokovna obveza. Pri poteku ovrednotenja lahko revizor upošteva nasvet pravnega svetovalca in po potrebi drugih veščakov. Take razprave utegnejo biti koristne za pridobivanje različnih pogledov na okoliščine kot tudi za predložitev mnenj o možnih vplivih in posledicah morebitnih ukrepov. Način, s katerim notranji revizor poskuša razrešiti to vrsto zapletenih in občutljivih pojavov, lahko povzroči nasprotne ukrepe in morebitne obveznosti.
12. Notranji revizor končno pripravi strokovno odločitev o svojih obveznostih do zaposlovalca. Odločitev, poročati zunaj linijskega poslovanja, mora temeljiti na dobro poučenem mnenju, da je kršitev podprta z močnimi, verodostojnimi dokazi in da pravne ali regulativne zahteve, strokovne ali etične obveze zahtevajo nadaljnje ukrepe.

Objavljeno maja 2010.